

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 52/07
17.01.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јованке Кажић, Миломира Николића, Слободана Дражића и Софије Вагнер-Личеноски, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене Државне заједнице Србија и Црна Гора - Министарство одбране, Дирекција за имовинско-правне послове у Београду, коју заступа законски заступник Дирекција за имовинско-правне послове у Београду, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж.6382/05 од 8.2.2006. године, у седници одржаној 17.01.2007. године, донео је

П Р Е С У Д У

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и преиначује пресуда Окружног суда у Новом Саду Гж.6382/05 од 8.2.2006. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужиоца АА и потврђује пресуда Општинског суда у Новом Саду П.бр. 8037/2002 од 13.9.2005. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Новом Саду П.8037/2002 од 13.9.2005. године одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности исплати износ од 520.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 250.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 250.000,00 динара, и по основу претрпљених болова због наружености износ од 300.000,00 динара, а укупно 1.320.000,00 динара и накнади му трошкове парничног поступка са затезном каматом од дана пресуђења до исплате.

Пресудом Окружног суда у Новом Саду Гж.6382/05 од 8.2.2006. године делимично је усвојена жалба тужиоца и преиначена првостепена пресуда тако што је делимично усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу накнади претрпљену нематеријалну штету у износу од 1.070.000,00 динара, и то за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 520.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 200.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености износ од 250.000,00 динара, са затезном каматом од 8.2.2006. године до исплате и накнади тужиоцу парничне трошкове у износу од 135.500,00 динара, док је преко досуђеног износа у побијаном одбијајућем делу првостепена пресуда потврђена.

Против пресуде Окружног суда у Новом Саду тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. у вези са чланом 491. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.125 од 22.11.2004. године), Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У току поступка није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом изјављеном и из овог законског разлога не указује се на битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити на основу члана 398. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је мобилисан у састав Територијалне одбране Мирковци која се од јула 1991. године налазила у саставу и под командом Новосадског корпуса тадашње ЈНА. У мају 1992. године јединице ЈНА су почеле са повлачењем са територије Републике Српске Крајине. Од локалног становништва, које је до тада било у саставу ТО Мирковци формиране су јединице Министарства унутрашњих послова Републике Српске Крајине. Тужилац је у саставу јединица МУП-а РСК, након што су оне формиране, рађен 13.10.1992. године за време вршења борбеног задатка - чувања границе услед експлозије противпешадијске мине.

Из утврђеног чињеничног стања, а ценећи одлучну чињеницу да је тужилац рађен 13.10.1992. године као припадник МУП-а Републике Српске Крајине првостепени суд је извео правилан закључак да тужена државна заједница Србија и Црне Гора није у материјално-правном односу са тужиоцем и да не постоји објективна одговорност тужене да тужиоцу накнади штету.

Одлучујући о жалби тужиоца окружни суд је на утврђено чињенично стање погрешном применом материјалног права усвојио тужбени захтев.

Према члану 218. став 2. Закона о служби у оружаним снагама ("Службени лист СФРЈ", бр. 7/85 са изменама и допунама (држава СРЈ одговара за штету коју ју су претрпели припадници ЈНА, Територијалне одбране и добровољци укључени у јединице ЈНА без обзира на садашње држављанство, у оружаним сукобима или другим војним активностима са повећаном опасношћу предузетим у циљу заштита Устава и Закона у 1991. години до 19.5.1992. године. Од доношења Одлуке Председништва СРЈ о преименовању и трансформацији ЈНА у Војску Југославије, бр. 0-6 од 20.5.1992. године војска Југославије је повукла све своје јединице са простора бивших Југословенских република у СРЈ. После 20.5.1992. године тужена није пасивно легитимисана у овом спору и не постоји објективна одговорност тужене на основу одредбе члана 173. и чл. 174. да накнади тужиоцу нематеријалну штету насталу рањавањем тужиоца 13.10.1992. године као припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске Крајине.

На основу члана 173. ЗОО, штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, а према члану 174. истог закона за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави.

Тужилац је као припадник Територијалне одбране а у саставу бивше ЈНА након њеног повлачења у Савезну Републику Југославију остао на подручју Хрватске и наставио са борбеним активностима као припадник МУП-а Републике Српске Крајине до дана рањавања 13.10.1992. године. Како је тужилац у моменту рањавања био припадник МУП-а РСК, то последице рањавања нису у вези са вршењем службе у ЈНА, због чега тужена није одговорна за накнаду штете по правилима о објективној одговорности у смислу наведених одредби ЗОО.

Врховни суд је, ценећи као одлучну чињеницу да је тужилац претрпео штету након повлачења ЈНА са подручја бивше Републике Хрватске после донете Одлуке од 20.5.1992. године као припадник МУП-а РСК, преиначио побијану пресуду тако што је на основу чл. 407. став 1. ЗПП, одбио жалбу као неосновану и првостепену пресуду потврдио.

Одлучујући о ревизији, овај суд је ценио да су ББ и друге војне старешине упућиване на рад на одређено време у МУП Републике Српске Крајине, али налази да ова околност није од значаја за однос између тужиоца и тужене. Право на накнаду штете услед рањавања а по основу чињенице да су одређене старешине туженог упућиване на рад а на захтев МУП-а Републике Српске Крајине могла би да остваре само та лица под условом да штета постоји, и то по основу уговора који је закључен између упућених старешина и туженог. По основу те чињенице тужилац не може да оствари право на накнаду штете, већ само по основу чињеница услед којих би постојала одговорност тужене на основу одредбе члана 172. и чл. 173. Закона о облигационим односима. Међутим, како је тужилац рањен 13.10.1992. године као припадник МУП-а Републике Српске Крајине, то околност рањавања тужиоца у саставу јединица МУП-а Републике Српске Крајине искључује објективну одговорност тужене у смислу члана 173. и чл. 174. ЗОО.

Из изложеног, а применом наведене законске одредбе чл. 407. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

О трошковима поступка тужене није одлучено, с обзиром да у току поступка није истакнут захтев за накнаду трошкова.

Председник већа-судија,

Љубица Милутиновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

мз